

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003385

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ по ДНУ № 1029-с від 22.09.2026 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Додух Валерій Миколайович

2. Valerii M. Dodukh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-8957-9278

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 29-08-2026

Спеціальність за освітою: Історія та археологія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15579

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.81.37, 03.81.03, 03.01.09

Тема дисертації:

1. Рід Ґалаганів в історіографічному освоєнні
2. The Galagan Family in Historiographical Interpretation

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена відображенню представників українського старшинсько-дворянського роду Ґалаганів в історіографії. Актуальність дослідження зумовлена переосмисленням ролі української соціальної еліти XVIII–XIX ст. у сучасній історіографії, особливим місцем Ґалаганів серед старшинсько-дворянських родин Лівобережної України як однієї з найзаможніших родин регіону, а також накопиченим за майже двісті років значним історіографічним доробком, що потребує наукової експертизи. Об'єкт дослідження – уявлення про соціальні еліти Лівобережної України XVIII–XIX ст. в історіографії. Предмет – процес становлення та особливості формування історіографічних образів роду Ґалаганів. Мета дослідження – виявлення механізмів та принципів конструювання образу/образів роду Ґалаганів у науковій та науково-популярній літературі. Завдання: провести історіографічну експертизу та обґрунтувати методологію; сформувати джерельну базу; виявити етапи та напрямки досліджень роду; встановити засади формування образу в історіографії другої

половини XIX – початку XX ст.; охарактеризувати репрезентації 1920-х – середини 1980-х рр.; простежити трансформації образів у сучасній історіографії; синтезувати отримані дані щодо стійкості чи критичного сприйняття окремих оцінок. Методологія дослідження ґрунтується на принципах історизму, об'єктивності, соціального підходу; використано методи аналізу й синтезу, системно-структурний, компаративний, хронологічний, періодизації, історичної біографістики (персоналогічний, родинознавчий, просопографічний), а також класифікації й критики історіографічних джерел. Провідним підходом стала теорія історіографічного образу. Наукова новизна полягає у першому синтезі історіографії роду Ґалаганів та застосуванні до цього масиву теорії образів із виокремленням етапів і підходів вивчення роду й української еліти XVIII–XIX ст. загалом. Джерельна база дослідження виявилася достатньою: за понад півтора століття видано сотні праць про Ґалаганів. Виявлено спільні риси історіографічного процесу: кількісна асиметрія й перервність традиції; перевага уваги до публічної (соціально-політичної, господарської, доброчинної) активності; гендерна диспропорція; нерівномірність представлення членів родини – найбільше уваги отримали засновник династії Гнат Іванович та останній чоловічий представник Григорій Павлович. Виділено три етапи формування образів роду: Перший етап (друга половина XIX – початок XX ст.) пов'язаний з народницькою історіографією (М. Костомаров, О. Лазаревський, Д. Яворницький, І. Павловський), яка накопичила джерельний матеріал і сформувала прижиттєвий та меморіальний образи. Другий етап (1920-ті – середина 1980-х рр.) визначався протистоянням радянської та діаспорної історіографії. Сучасний етап поділяється на два періоди. Перший (середина 1980-х – середина 2000-х рр.) – відмова від радянських негативних оцінок, орієнтація на дореволюційну та діаспорну спадщину, початок археографічних публікацій, поява дисертаційних праць. Другий (з середини 2000-х рр.) – міждисциплінарність, залучення нової біографістики, мікроісторії, емоцінології, імагології, ментальної географії; з'явилися археографічні монографії на основі его-документів (листування, спогади, щоденники), спрямовані на реконструкцію внутрішнього світу й ідентичностей представників роду. Дослідження виявило причини, механізми та ідеологічні й наукові стратегії освоєння роду Ґалаганів в історіографії другої половини XIX–XXI ст., простеживши шлях від народницько-меморіальних інтерпретацій через конфронтацію радянської й діаспорної традицій до сучасного міждисциплінарного антропологічного підходу. Апробовані методи можуть слугувати орієнтиром для подальших досліджень персональної та родинної історії представників соціальної еліти.

2. This dissertation examines how members of the Galagan family – a Ukrainian Cossack-officer (starshyna) and noble lineage – have been represented in historiography. The relevance of the study stems from the reassessment of the Ukrainian social elite of the 18th–19th centuries in current scholarship, the Galagans' distinctive place among Left-Bank Ukraine's starshyna-noble families as one of its wealthiest lineages, and the substantial historiographical corpus accumulated over nearly two centuries, which now warrants scholarly assessment. The object is the body of conceptions of Left-Bank Ukraine's social elites (18th–19th centuries) in historiography. The subject is the process and features of the formation of historiographical images of the Galagan family. The aim is to identify the mechanisms and principles underlying the construction of the Galagan family's image(s) in scholarly and popular-scholarly literature. Objectives: conduct a historiographical review and substantiate the methodology; compile a representative source base; identify the main stages and directions of research on the family; establish the grounds for image formation in the historiography of the second half of the 19th – early 20th centuries; characterize representations from the 1920s to the mid-1980s; trace transformations in contemporary historiography; and synthesize findings to clarify why certain assessments became foundational while others failed to take root. The methodology rests on historicism, objectivity, and the social approach, combined with analysis and synthesis, systemic-structural, comparative, chronological, and periodization methods, plus historical biographical methods (personological, family-history, prosopographic) and source classification and critique. The leading approach is the theory of the historiographical image. The scholarly novelty lies in the first synthesis of the historiography on the Galagan family, examined through image theory, identifying the principal stages, directions, and approaches to studying this family and the Ukrainian social elites of the 18th–19th centuries more broadly. The source base proved sufficiently representative: over a century and a half, hundreds of works devoted to the

Galagans, or including them within broader perspectives, were published. Analysis revealed: quantitative asymmetry and discontinuity of tradition; a predominance of studies on public, socio-political, and philanthropic activity; gender disproportion; and uneven attention among family members, with the founder Hnat Ivanovych and last male representative Hryhorii Pavlovych receiving by far the greatest interest, while others were treated episodically. The dissertation identifies three stages in the family's study. The first stage (second half of 19th – early 20th c.) saw Populist historians (M. Kostomarov, O. Lazarevsky, D. Yavornytsky, I. Pavlovsky) accumulate sources and produce initial "lifetime" and memorial images. The second stage (1920s – mid-1980s) was defined by confrontation between Soviet and diaspora historiography. The contemporary stage comprises two periods. The first (mid-1980s – mid-2000s) brought reassessment of the elite's role, rejection of Soviet negative evaluations, reorientation toward pre-revolutionary and diaspora scholarship, early archaeographic publications, and major dissertations. The second (mid-2000s – present) is marked by interdisciplinarity – new biography, microhistory, history of emotions, imagology, mental geography; alongside archaeographic monographs based on ego-documents that reconstruct the family's inner world and identities, overcoming earlier schematism. The results reveal the causes, mechanisms, and strategies underlying the Galagan family's historiography from the 19th to the 21st century, tracing a path from Populist-memorial interpretations through Soviet-diaspora confrontation to today's interdisciplinary, anthropologically oriented approach – offering a methodology applicable to future research on the social elite's personal and family history.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Додух В. М. Образ Гната Галагана в Історіографії. Науково-теоретичний альманах Грані. 2026. Т. 29. Вип. 1. С. 69–77. DOI: <https://doi.org/10.15421/172657>
- Додух В. М. Образ роду Галаганів в історіографії кінця XIX – початку XX ст. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: історичні науки. 2024. Т. 43. С. 54–71. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-2254.2024-43.54-70>
- Додух В. М. Образи маєтку роду Галаганів у с. Сокиринці в історіографії кінця XIX – початку XX ст. Дослідження з історії і філософії науки і техніки. 2024. Т. 33. № 1. С. 132–139. DOI: <https://doi.org/10.15421/272414>
- Журба О. І., Додух В. М. Образ Г. П. Галагана на сторінках журналу «Киевская старина». Дослідження з історії і філософії науки і техніки. 2021. Т. 30. № 1. С. 78–85. DOI: <https://doi.org/10.15421/272108>
- Додух В. М. Образ Г. П. Галагана у працях А. І. Степовича. Каразінські читання (історичні науки): Тези доповідей 77-ї Міжнародної наукової конференції, Харків, 26 квітня 2024 р. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. С. 15–17.
- Додух В. М. Образ Гната Галагана у творчості Д. І. Яворницького. V Яворницькі читання, присвячені 170-річчю від дня народження академіка Д. І. Яворницького, 6–7 листоп. 2025 / ред.: Д. В. Архирейський та ін. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2025. С. 40–44.
- Додух В. М. Образ роду Галаганів у довідковій та енциклопедичній літературі. Студії з історії Придніпров'я: Матеріали XXXIV сесії Дніпровського осередку Наукового товариства імені Шевченка, присвяченої 150-річчю НТШ. Дніпро, 9–10 березня 2023 р. / Відпов. ред. Д. Архирейський; ред. кол.: О. Дяченко, О. Каковкіна, О. Посунько, В. Савчук, С. Світленко. Дніпро, 2023. С. 41–45.

- Додух В. Образ Гната Ґалаґана в історіографії другої половини XIX ст. Травневі студії: історія, міжнародні відносини: збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції студентів і молодих вчених «Травневі студії 2024: історія, археологія та міжнародні відносини в умовах війни» / за заг. ред. Ю. Т. Темірова. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С. 143–144.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0125U001329

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журба Олег Іванович

2. Oleh I. Zhurba

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7800-0743

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=5KPEyYMAAAAJ&hl=uk&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Посохова Людмила Юріївна

2. Liudmyla Posokhova

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3338-1949

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=iwIRWLAAAAAJ&hl=uk&oi=sra>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шандра Валентина Степанівна

2. Valentyna Shandra

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0213-6193

Додаткова інформація: <https://ua.h-index.com/uk/author/fkKjt5sAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Інститут історії України Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05416981

Місцезнаходження: вул. М. Грушевського, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Будзар Марина Михайлівна

2. Maryna M. Budzar

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3720-7799

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?user=OKqgX1MAAAAJ&hl=uk&oi=sra;>
<https://www.researchgate.net/profile/Budzar-Maryna>

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воронов Віктор Іванович

2. Viktor I. Voronov

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7807-5684

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=IFOZ_U8AAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ващенко Володимир Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ващенко Володимир Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Олег Вікторович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна